

## TIRNAK SAĞLIĞI



Atların tırnak sağlığında etkili üç ana etki vardır:

1. *Genetik* - Tırnak gelişimine, kalitesine ve ayak formuna etkisi

2. *Beslenme* – Tırnak gelişimi ve kalitesine etkileri

3. *Çevresel Etkiler*

\*Nem, sıcaklık, altlığın dışkı ve idrarla kontaminasyonu;

\*Atın çalışması ve toprağın kalitesi;

\*Tırnak bakımı ve nalbant

Son yıllarda yapılan çalışmalar, beslenme veya beslenme takviyelerinin atlarda tırnak kalitesini iyileştirebileceği doğrultusunda olumlu sonuçlar ortaya koymuştur.

### **Proteinler ve amino asitler**

- İyi kaliteli tırnak gelişimi için yeterli düzeyde rasyonla yeterli düzeyde protein alımı önemlidir.
- Keratin sentezi için metiyonin amino asidi veya jelatin, sülfür içeren bileşiklerin takviyesi tavsiye edilir. Bununla birlikte, yakın tarihli bir makalede; metiyonin sağlıklı at için hayati önemi olan ancak fazlası toksik bir bileşiktir. Fazla metiyonin tırnak üzerinde ilerleyen dejenerasyon gelişimine ve hatta bunun beyaz çizginin dışına kadar yayılmasına dolayısıyla aralıklı olarak devam eden birkaç günden fazla süren topallıklara neden olabilir. Buna ilaveten, fazla metiyoninin tüketilmesi çinko, bakır ve demir eksikliğine de yol açabilir.

### **Karbonhidratlar**

- Laminitis'i önlemek için aşırı karbonhidrat yüklemesinden kaçınılmalıdır.
- Mısır ve arpa gibi, sindirilmeyen nişasta bakımından yüksek tahıllar rasyonda en aza indirilmelidir.
- Meralarda ki fruktanlar da benzer olumsuz etkilere sahip olabilirler.

### **Mineraller**

- Kalsiyum takviyesi, rasyonun içerisinde mevcut miktara bağlı olarak gerekebilir. Özellikle buğday gibi tahıllar içeren yemler fitat olarak bilinen yüksek miktarda fosfor içerebilir ve bu da bağırsaklardan kalsiyumun emilimini engeller. Kalsiyum eksikliği, ciddi tırnak zafiyetlerine ve hasarlarına yol açabilir.
- Araştırmacılar, yüksek miktarda inorganik çinkonun atın durumunu iyileştirebileceğini de öne sürmüşlerdir (*Coenen ve Spitzleik, 1996*).
- Fazla selenyum, kullanımı malesef son yıllarda moda haline gelmiş bir konudur ancak atlar gerek ciddi tırnak hasarları gerekse selenyum toksisitesi belirtileri gösteriyor .

### **Vitaminler**

- Vitamin A, tırnağın epitelyal hücrelerin gelişiminde ve bakımında rol oynar.
- Biotin ince, kırılğan, çatlaklar içeren ve enfeksiyon olma eğilimli ingiliz atlarında yapılan bir çalışmada 15 mg/gün biyotin kullanımının belirgin iyileşme gösterdiği bildirildi, ancak çalışmada kontrol grubu yoktu (*Comben et al.,1984*). Biotin desteğinin etkisinin, Lipizzaner aygırlar üzerinde yapılan bir çalışmada (*Linden ve ark., 1993*) 26 ata günde 20 mg d-biotin, 2.5 yıl boyunca beslenmiştir ve 14 aya kadar genel olarak biyotinle desteklenmiş atlarda % 30 tırnak sağlığı daha iyi olmuştur. İyileşme bulguları gelişmeden önce 6 ay, beyaz çizgi koşullarında düzelme ise 19 ay sürdü. Biotini sadece spesifik kusurlar için yararlı bulan başka çalışmalar vardır. Atlarda tırnak sağlığı üzerinde etkileri olan tek başına biyotinle karşılaştırıldığında biotin, çinko ve metionin kombinasyonu ile takviye edildikten sonra daha yüksek değerlere ulaştığı gösterilmiştir (*Munzinger, 2005*).

**“İYİ AT BESLENMENİN SIRRI BİR DENGEDİR.**

**ATLARIN BESLENME PROGRAMLARI OLABİLDİĞİNCE BASİT, DOĞAK ANCAK DENGELİ OLMALIDIR.”**

### **References**

Coenen, M, Spitzlei. (1996). *Pferdeheilkunde*, 12, 279 – 283.

Comben, N., Clark, R., Sutherland, D. (1984). *Clinical observations on the response of equine hoof defects to dietary supplementation with biotin. Vet Rec* 22/29, 642-645.

Linden, J., Josseck, H., Zenker, W. et al. (1993). *The effect of D-biotin supplementation in Lipizzaner horses. Proc Equine Nutr & Physiol Soc Symp*, pp 58-63.

Munzinger, K. (2005). *Diss. Med. Vet., Zürich. Puls, R. (1984). Mineral levels in animal health. Diagnostic data, 2nd ed, Sherpa International.*



**AGG AT BESLENMESİ DANIŞMANLIK**

Türkiye tel: +90 542 5337576 e-posta: atbeslenmesi@gmail.com

Hollanda tel: +31 625395468 e-posta: aggequinenutrition@gmail.com